

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE LA PRESIDÈNCIA

18358 *Reial decret 1671/2009, de 6 de novembre, pel qual es desplega parcialment la Llei 11/2007, de 22 de juny, d'accés electrònic dels ciutadans als serveis públics.*

La Llei 11/2007, de 22 de juny, d'accés electrònic dels ciutadans als serveis públics, marca una fita transcendental en la construcció de l'Administració pública de la societat de la informació a Espanya. Encara que recolzada en l'experiència adquirida amb l'aplicació de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, que en els seus articles 38, 45, 46 i 59, principalment, ofería un marc jurídic general de referència per a la incorporació sistemàtica de les tecnologies de la informació i de les comunicacions a les funcions administratives, així com en l'avanç que va suposar la promulgació de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, que recollia per primera vegada l'automatització de l'actuació administrativa o l'obtenció d'imatges electròniques dels documents amb idèntica validesa i eficàcia que el document origen, el fet cert és que la Llei 11/2007, de 22 de juny, desborda el paper de solució de desplegament o consolidació de l'anterior perquè significa un veritable replantejament de la relació entre l'Administració i els ciutadans.

La Llei 11/2007, de 22 de juny, impulsa una nova concepció en construir la seva regulació sobre la base del dret dels ciutadans a utilitzar els mitjans de comunicació electrònica per relacionar-se amb l'Administració i exercir els seus drets. Aquest singular punt de partida que posa el ciutadà i els seus drets en la base de tot no només significa la imposició d'un compromís jurídic d'incorporar les tecnologies de la informació a la totalitat de les funcions administratives. També implica la consideració del ciutadà com a portador de drets de prestació que l'Administració ha de satisfer de forma efectiva. Per això, la Llei va establir un elenc de drets específicament relacionats amb la comunicació electrònica amb l'Administració i amb el seu estatut de ciutadà: dret a l'obtenció de mitjans d'identificació electrònica, dret a elecció del canal de comunicació o del mitjà d'autenticació i d'igualtat garantint l'accessibilitat, així com una efectiva igualtat entre gèneres i respecte d'altres col·lectius amb necessitats especials i entre territoris.

Aquesta ambiciosa estratègia s'ha assumit amb una gran decisió. La disposició final tercera de la Llei 11/2007, de 22 de juny, estableix la data del 31 de desembre de 2009 com a límit perquè els ciutadans puguin exercir amb plenitud els seus drets per mitjans electrònics en qualsevol procediment i activitat de competència de l'esmentada Administració.

El compliment dels objectius legals establerts per la Llei 11/2007, de 22 de juny, i dels terminis previstos per a la seva efectivitat, justifiquen la necessitat de desplegament de les seves previsions, en la mesura que:

a) La Llei 11/2007, de 22 de juny, no va esgotar la regulació de l'accés electrònic als serveis públics com a conseqüència dels criteris de distribució de competències i la seva incidència en les competències d'autoorganització que correspon a la resta de les administracions públiques.

b) D'altra banda, pel seu caràcter transversal, aquesta regulació pressuposa operacions d'adaptació als diferents procediments i activitats. El compliment d'aquesta necessitat tan sols es pot aconseguir mitjançant la previsió d'un sistema de regulació caracteritzat per la concurrència de diferents nivells normatius i la col·laboració entre aquests per compondre un marc general, objectiu, estable i predictable compatible amb l'adaptació funcional i amb l'estat del desenvolupament tecnològic en aquesta matèria.

El present Reial decret pretén ser aquest complement necessari en l'Administració General de l'Estat per facilitar l'efectiva realització dels drets reconeguts a la Llei 11/2007, de 22 de juny.

Aquest Reial decret s'ha construït sobre la base dels principis estratègics següents:

a) En primer lloc, procurar la més plena realització dels drets reconeguts a la Llei 11/2007, de 22 de juny, facilitant-los en la mesura que ho permet l'estat de la tècnica, i la garantia que no en resulten afectats altres béns constitucionalment protegits, com poden ser la protecció de dades, els drets d'accés a la informació administrativa o la preservació d'interessos de tercers.

b) En segon lloc, establir un marc al més flexible possible en la implantació dels mitjans de comunicació, cuidant els nivells de seguretat i protecció de drets i interessos previstos tant a la mateixa Llei 11/2007, de 22 de juny, com a la legislació administrativa en general. Amb això es persegueix un triple objectiu: en primer lloc, evitar que la nova regulació imposi una renovació tal en les solucions de comunicació amb els ciutadans que impedeixi la pervivència de tècniques existents i de gran arrelament; en segon lloc, facilitar l'activitat d'implantació i adaptació a les diferents organitzacions, funcions i procediments als quals és aplicable el Reial decret; i en tercer lloc, impedir que l'opció rígida per determinades solucions dificulti per al futur la incorporació de noves solucions i serveis.

No obstant això, la realització d'aquests objectius requereix dos instruments més de caràcter tècnic i complementari: l'Esquema Nacional d'Interoperabilitat, encarregat d'establir els criteris comuns de gestió de la informació que permetin compartir solucions i informació, i l'Esquema Nacional de Seguretat, que ha d'establir els criteris i nivells de seguretat necessaris per als processos de tractament de la informació que preveu el mateix Reial decret.

Fidel a aquesta orientació, el Reial decret incorpora en el seu frontispici una regulació específica destinada a fer efectiu el dret a no incorporar documents que estiguin en poder de les administracions públiques, i estableix les regles necessàries per obtenir les dades i documents exigits, amb les garanties suficients que impedeixin que aquesta facilitat es converteixi, en la pràctica, en un motiu de retard en la resolució dels procediments administratius.

A aquests efectes, es regulen la forma i els efectes de l'exercici del dret per part dels ciutadans, es tenen en compte els diferents supòsits que es poden donar quant a l'obtenció de les dades o documents, s'estableixen terminis obligatoris per atendre els esmentats requeriments, així com el deure d'informar sobre la demora en el seu compliment perquè l'interessat pugui suplir la falta d'activitat de l'òrgan o entitat requerida, sense perjudici d'exigir les responsabilitats que, si s'escau, siguin procedents.

Un element clau en la comunicació jurídica amb els ciutadans en suport electrònic és el concepte de seu electrònica. En aquest punt el Reial decret pretén reforçar la fiabilitat d'aquests punts de trobada mitjançant tres tipus de mesures: 1) assegurar la plena identificació i diferenciació d'aquestes direccions com a punt de prestació de serveis de comunicació amb els interessats, 2) establir el conjunt de serveis característics així com l'abast de la seva eficàcia i responsabilitat, i 3) imposar un règim comú de creació de forma que eviti la desorientació que per al ciutadà podria significar una excessiva dispersió d'aquestes direccions. Aquest règim de la seu, que ha de ser compatible amb la descentralització necessària derivada de l'actual complexitat de fins i activitats assumides per l'Administració, resulta, tanmateix, compatible amb la creació d'un punt d'accés comú a tota l'Administració, porta d'entrada general del ciutadà a l'Administració, en la qual aquest pot presentar les seves comunicacions electròniques generals o trobar la informació necessària per acudir a les seves electròniques en les quals pot iniciar o participar en els procediments que, per ser tramitats en suport electrònic, requereixen l'accés a aplicacions o formularis concrets.

En matèria d'identificació i autenticació el Reial decret ha pretès establir els elements mínims imprescindibles per afermar el criteri de flexibilització impulsat a la Llei 11/2007, de 22 de juny, en la qual, juntament amb l'admissió com a mitjà universal dels dispositius d'identificació i signatura electrònica associats al document nacional d'identitat, s'admet la utilització d'altres mitjans d'autenticació que compleixin les condicions de seguretat i certesa necessàries per al desenvolupament normal de la funció administrativa.

Així mateix s'ha previst un règim específic que facilita l'actuació en nom de tercers a través de dos mecanismes fonamentals: d'una banda, la figura de les habilitacions generals i especials, pensades fonamentalment per al desenvolupament continuat i professional d'activitats de gestió i representació davant els serveis de l'Administració, així com un registre voluntari de representants, també pensat amb la finalitat de facilitar l'exercici de la funció de representació, establint un mecanisme d'acreditació en línia del títol prèviament aportat a l'esmentat registre.

El Reial decret especifica igualment les previsions contingudes a la Llei, quant a la possibilitat que els funcionaris públics habilitats a l'efecte puguin realitzar determinades operacions per mitjans electrònics utilitzant els seus propis sistemes d'identificació i autenticació en els casos en què els ciutadans no disposin de mitjans propis.

La rellevància jurídica de l'activitat administrativa ha exigít prestar una atenció singularitzada a l'ús dels mitjans d'identificació i autenticació electrònica per part de l'Administració, establint la necessitat d'incorporació de segells o marques de temps, que acreditin la data d'adopció dels actes i documents que s'emetin. Igualment s'ha dispensat una atenció especial a l'autenticació en el si de l'actuació automatitzada.

Finalment s'incorporen unes previsions destinades a garantir la interoperabilitat i efectivitat del sistema de la Llei entre les quals s'inclou un reconeixement exprés a les polítiques de signatura que són els instruments encarregats d'especificar les solucions tècniques i d'organització necessàries per a la plena operativitat dels drets reconeguts a la Llei, un sistema nacional de verificació de certificats dispostat per simplificar i agilitar les operacions de comprovació de la vigència dels certificats.

En matèria de registres electrònics s'han desplegat les previsions de la Llei amb la important novetat de la creació d'un registre electrònic comú que ha de possibilitar als ciutadans la presentació de comunicacions electròniques per a qualsevol procediment i òrgans dels integrats en l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics dependents o vinculats.

Aquesta mateixa línia de desplegament indispensable de les previsions de la Llei s'ha seguit en relació amb les comunicacions i notificacions electròniques, establint les garanties necessàries perquè les facilitats incloses a la Llei 11/2007, de 22 de juny, no es converteixin en un desavantatge per als interessos dels ciutadans així com de l'interès general.

Finalment, un dels punts essencials de la disciplina de la Llei és la regulació de la gestió de la informació electrònica aportada pels particulars, que preveu les condicions mínimes perquè la seva utilització no afecti el desenvolupament de les funcions administratives. Resulta especialment innovadora la previsió en el nostre ordenament d'un règim de gestió i canvi de suport amb la finalitat de facilitar la gestió dels expedients per l'opció de l'òrgan encarregat de la seva tramitació del suport tipus en el qual s'ha de tramitar el procediment. Igualment el Reial decret és conscient de la importància d'integrar, des de la mateixa incorporació dels documents, aquella informació que en permeti la gestió, arxivament i recuperació. Així mateix, el Reial decret, en regular els processos de destrucció de documents en paper que són objecte de còpia electrònica, estableix un sistema reforçat de garanties amb particular atenció a la conservació dels documents amb valor històric.

El present Reial decret es dicta en virtut de l'habilitació expressa al Govern continguda a la disposició final setena de la Llei 11/2007, de 22 de juny, i ha rebut informe de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, el Consell Superior d'Administració Electrònica i el Consell de Consumidors i Usuaris.

En virtut d'això, a proposta de les ministres de la Presidència i d'Economia i Hisenda i del ministre d'Indústria, Turisme i Comerç, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres, en la seva reunió del dia 6 de novembre de 2009,

DISPOSO:

TÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Objecte i àmbit d'aplicació.*

1. El present Reial decret té per objecte desplegar la Llei 11/2007, de 22 de juny, d'accés electrònic dels ciutadans als serveis públics en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat i els organismes públics que hi estan vinculats o en depenen, pel que fa a la transmissió de dades, seus electròniques i punt d'accés general, identificació i autenticació, registres electrònics, comunicacions i notificacions i documents electrònics i còpies.

2. Les seves disposicions són aplicables:

- a) A l'activitat de l'Administració General de l'Estat, així com dels organismes públics que hi estan vinculats o en depenen.
- b) Als ciutadans en les seves relacions amb les entitats esmentades en el paràgraf anterior.
- c) A les relacions entre els òrgans i organismes als quals es refereix el paràgraf a).

Article 2. *Transmissions de dades i documents, inclosos certificats, entre òrgans i organismes de l'Administració General de l'Estat en ocasió de l'exercici reconegut per l'article 6.2.b) de la Llei 11/2007, de 22 de juny.*

1. Quan els ciutadans exerceixin el dret a no aportar dades i documents que estiguin en poder de les administracions públiques establert a l'article 6.2.b) de la Llei 11/2007, de 22 de juny, davant els òrgans administratius inclosos en l'àmbit d'aplicació de l'apartat 2.a) de l'article 1, d'aquest Reial decret, s'han de seguir les regles següents:

a) L'Administració ha de facilitar als interessats en els procediments administratius l'exercici del dret, que es pot efectuar per mitjans electrònics.

En tot cas, els interessats han de ser informats expressament que l'exercici del dret implica el seu consentiment, en els termes que estableix l'article 6.2.b) de la Llei 11/2007, de 22 de juny, perquè l'òrgan i organisme davant el qual s'exercita pugui sol·licitar les dades o documents respecte dels quals s'exercita el dret dels òrgans o organismes en què aquests es trobin.

El dret s'exercita de forma específica i individualitzada per a cada procediment concret, sense que l'exercici del dret davant un òrgan o organisme impliqui un consentiment general referit a tots els procediments que aquell tramiti en relació amb l'interessat.

b) En qualsevol moment, els interessats poden aportar les dades o documents o certificats necessaris, així com revocar el seu consentiment per a l'accés a dades de caràcter personal.

c) Si l'òrgan administratiu encarregat de la tramitació del procediment posseeix, en qualsevol tipus de suport, les dades, documents o certificats necessaris o hi té accés electrònic, els ha d'incorporar al procediment administratiu corresponent sense cap més tràmit. En tot cas, ha de quedar constància en els fitxers de l'òrgan o organisme cedent de l'accés a les dades o documents efectuat per l'òrgan o organisme cessionari.

d) Quan l'òrgan administratiu encarregat de la tramitació del procediment no tingui accés a les dades, documents o certificats necessaris, els ha de demanar a l'òrgan administratiu corresponent. Si es tracta d'un òrgan administratiu inclòs en l'àmbit d'aplicació de l'article 1.2.a), ha de cedir per mitjans electrònics les dades, documents i certificats que siguin necessaris en el termini màxim que estableixi la normativa específica, que no pot excedir els deu dies. Aquest termini màxim és aplicable igualment si no està fixat en la normativa específica.

e) En cas d'impossibilitat d'obtenir les dades, documents o certificats necessaris per l'òrgan administratiu encarregat de la tramitació del procediment, s'ha de comunicar a l'interessat amb indicació del motiu o causa, perquè els aporti en el termini i amb els

efectes que preveu la normativa reguladora del procediment corresponent. En aquest cas, l'interessat pot formular una queixa de conformitat amb el que preveu el Reial decret 951/2005, de 29 de juliol, pel qual s'estableix el marc general per a la millora de la qualitat en l'Administració General de l'Estat.

f) Els òrgans o organismes davant els quals s'exerciti el dret han de conservar la documentació acreditativa de l'efectiu exercici del dret incorporant-la a l'expedient en què aquell es va exercir.

La documentació ha d'estar a disposició de l'òrgan cedent i de les autoritats a les quals si s'escau correspongui la supervisió i el control de la legalitat de les cessions produïdes.

2. L'Esquema Nacional d'Interoperabilitat i l'Esquema Nacional de Seguretat han d'establir les previsions necessàries per facilitar l'exercici d'aquest dret pels ciutadans.

3. A fi de donar compliment a l'exigència de l'article 9 de la Llei 11/2007, de 22 de juny, sobre transmissió de dades entre administracions públiques, per a un exercici eficaç del dret reconegut en el seu article 6.2.b), l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics han de promoure la celebració d'acords o convenis amb la resta d'administracions públiques per facilitar l'exercici d'aquest dret pels ciutadans. En els esmentats acords o convenis s'han d'establir, en particular, els procediments que permetin a l'òrgan o organisme cedent comprovar l'efectiu exercici del dret respecte de les dades o documents l'accés a les quals hagués estat sol·licitat.

TÍTOL II

Seus electròniques i punt d'accés general a l'Administració General de l'Estat

Article 3. Creació de la seu electrònica.

1. Els òrgans de l'Administració General de l'Estat i els organismes públics que hi estan vinculats o en depenen han de crear les seves seus electròniques, d'acord amb els requisits que estableix el present Reial decret.

2. Les seus electròniques s'han de crear mitjançant una ordre del ministre corresponent o resolució del titular de l'organisme públic, que s'ha de publicar en el «Butlletí Oficial de l'Estat», amb el contingut mínim següent:

- a) Àmbit d'aplicació de la seu, que pot ser la totalitat del Ministeri o organisme públic, o un o diversos dels seus òrgans amb rang, almenys, de direcció general.
- b) Identificació de l'adreça electrònica de referència de la seu.
- c) Identificació del seu titular, així com de l'òrgan o òrgans encarregats de la gestió i dels serveis posats a disposició dels ciutadans.
- d) Identificació dels canals d'accés als serveis disponibles a la seu, amb expressió, si s'escau, dels telèfons i oficines a través dels quals també s'hi pot accedir.
- e) Mitjans disponibles per a la formulació de suggeriments i queixes.
- f) Qualsevol altra circumstància que es consideri convenient per a la correcta identificació de la seu i la seva fiabilitat.

3. També es poden crear seus compartides mitjançant una ordre del ministre de la Presidència a proposta dels ministres interessats, quan afecti diversos departaments ministerials, o mitjançant conveni de col·laboració quan afecti organismes públics o quan hi intervinguin administracions autonòmiques o locals, que s'ha de publicar en el «Butlletí Oficial de l'Estat». Els convenis de col·laboració també poden determinar la incorporació d'un òrgan o organisme a una seu preexistent.

Article 4. Característiques de les seus electròniques.

1. Es realitzen a través de seus electròniques totes les actuacions, procediments i serveis que requereixin l'autenticació de l'Administració Pública o dels ciutadans per mitjans electrònics.

2. Es poden crear una o diverses seus electròniques derivades d'una seu electrònica. Les seus electròniques derivades, o subseus, han de ser accessibles des de l'adreça electrònica de la seu principal, sense perjudici que sigui possible l'accés electrònic directe.

Les seus electròniques derivades han de complir els mateixos requisits que les seus electròniques principals, excepte pel que fa a la publicació de l'ordre o resolució per la qual es crea, que s'ha de realitzar a través de la seu de la qual depenguin. El seu àmbit d'aplicació comprèn òrgan o òrgans amb rang, almenys, de subdirecció general.

Article 5. *Condicions d'identificació de les seus electròniques i seguretat de les seves comunicacions.*

1. Les adreces electròniques de l'Administració General de l'Estat i dels organismes públics que hi estan vinculats o en depenen que tinguin la condició de seus electròniques ho han de fer constar de forma visible i inequívoca.

2. La seu electrònica ha de tenir accessible el seu instrument de creació, directament o mitjançant un enllaç a la seva publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

3. Les condicions d'identificació de les seus electròniques i de seguretat de les seves comunicacions es regeixen pel que disposen el títol tercer del present Reial decret, i el títol VIII del Reglament de desplegament de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, aprovat pel Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre.

4. Els sistemes d'informació que suportin les seus electròniques han de garantir la confidencialitat, disponibilitat i integritat de les informacions amb què treballen. L'Esquema Nacional d'Interoperabilitat i l'Esquema Nacional de Seguretat han d'establir les previsions necessàries per a això.

Article 6. *Contingut i serveis de les seus electròniques.*

1. Tota seu electrònica ha de disposar del contingut mínim següent:

a) Identificació de la seu, així com de l'òrgan o òrgans titulars i dels responsables de la gestió i dels serveis posats a la seva disposició i, si s'escau, de les subseus que en deriven.

b) Informació necessària per a la correcta utilització de la seu incloent el mapa de la seu electrònica o informació equivalent, amb especificació de l'estructura de navegació i les diferents seccions disponibles, així com la relacionada amb propietat intel·lectual.

c) Serveis d'assessorament electrònic a l'usuari per a la correcta utilització de la seu.

d) Sistema de verificació dels certificats de la seu, que ha de ser accessible de forma directa i gratuïta.

e) Relació de sistemes de signatura electrònica que, de conformitat amb el que preveu aquest Reial decret, siguin admesos o utilitzats a la seu.

f) Normes de creació del registre o registres electrònics accessibles des de la seu.

g) Informació relacionada amb la protecció de dades de caràcter personal, incloent un enllaç amb la seu electrònica de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades.

2. Les seus electròniques han de disposar dels serveis següents a disposició dels ciutadans:

a) Relació dels serveis disponibles a la seu electrònica.

b) Carta de serveis i carta de serveis electrònics.

c) Relació dels mitjans electrònics a què es refereix l'article 27.4 de la Llei 11/2007, de 22 de juny.

d) Enllaç per a la formulació de suggeriments i queixes davant els òrgans que en cada cas siguin competents.

e) Accés, si s'escau, a l'estat de tramitació de l'expedient.

f) Si s'escau, publicació dels diaris o butlletins.

g) Si s'escau, publicació electrònica d'actes i comunicacions que s'hagin de publicar en tauler d'anuncis o edictes, indicant el caràcter substitutiu o complementari de la publicació electrònica.

h) Verificació dels segells electrònics dels òrgans o organismes públics que inclogui la seu.

i) Comprovació de l'autenticitat i integritat dels documents emesos pels òrgans o organismes públics que inclou la seu que hagin estat autenticats mitjançant codi segur de verificació.

j) Indicació de la data i hora oficial als efectes que preveu l'article 26.1 de la Llei 11/2007, de 22 de juny.

3. Els òrgans titulars responsables de la seu hi poden incloure a més altres serveis o continguts, amb subjecció al que preveuen l'article 10 de la Llei 11/2007, de 22 de juny, i aquest Reial decret.

4. No és necessari recollir a les subseus la informació i els serveis a què es refereixen els apartats anteriors quan ja figurin a la seu de la qual aquelles deriven.

5. Les seus electròniques el titular de les quals tingui competència sobre territoris amb règim de cooficialitat lingüística han de possibilitar l'accés als seus continguts i serveis en les llengües corresponents.

Article 7. *Regles especials de responsabilitat.*

1. L'establiment d'una seu electrònica comporta la responsabilitat del titular respecte de la integritat, veracitat i actualització de la informació i els serveis als quals es pugui accedir a través d'aquella. El titular de la seu electrònica que contingui un enllaç o vincle a una altra la responsabilitat de la qual correspongui a un òrgan o Administració pública diferent no és responsable de la integritat, veracitat ni actualització d'aquesta última.

La seu ha d'establir els mitjans necessaris perquè el ciutadà conegui si la informació o servei al qual accedeix correspon a la mateixa seu o a un punt d'accés que no té el caràcter de seu o a un tercer.

2. Els òrgans o organismes públics titulars de les seus electròniques compartides previstes a l'article 3.3 del present Reial decret han de respondre, en tot cas, pels seus continguts propis i solidàriament pels continguts comuns.

Article 8. *Directoris de seus electròniques.*

1. El Ministeri de la Presidència ha de gestionar un directori de seus electròniques de l'Administració General de l'Estat i dels seus organismes públics, que ha de ser públic i accessible des del punt d'accés general al qual es refereix l'article 9 d'aquest Reial decret.

2. Al directori esmentat s'han de publicar les seus amb expressió de la seva denominació, àmbit d'aplicació, titular i l'adreça electrònica.

Article 9. *Punt d'accés general de l'Administració General de l'Estat.*

1. El Punt d'accés general de l'Administració General de l'Estat ha de contenir la seu electrònica que, en aquest àmbit, facilita l'accés als serveis, procediments i informacions accessibles de l'Administració General de l'Estat i dels organismes públics que hi estan vinculats o en depenen. També pot proporcionar accés a serveis o informacions corresponents a altres administracions públiques, mitjançant la celebració dels convenis corresponents.

2. L'accés s'ha d'organitzar atenent diferents criteris que permetin als ciutadans identificar de forma fàcil i intuïtiva els serveis als quals vulguin accedir.

3. El Punt d'accés general ha de ser gestionat pel Ministeri de la Presidència, amb la participació de tots els ministeris i, si s'escau, dels organismes públics dotats per la llei d'un règim especial d'independència, per garantir la completa i exacta incorporació de la informació i accessos publicats en aquest.

4. El Punt d'accés general pot incloure serveis addicionals, així com distribuir la informació sobre l'accés electrònic als serveis públics de manera que pugui ser utilitzada per altres departaments ministerials, administracions o pel sector privat.

TÍTOL III

Identificació i autenticació

CAPÍTOL I

Identificació i autenticació en l'accés electrònic dels ciutadans a l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics que hi estan vinculats o en depenen

Article 10. Signatura electrònica dels ciutadans.

1. Les persones físiques poden utilitzar per relacionar-se electrònicament amb l'Administració General de l'Estat i els organismes públics que hi estan vinculats o en depenen els sistemes de signatura electrònica incorporats al document nacional d'identitat, en tot cas, i els sistemes de signatura electrònica avançada admesos, als quals es refereix l'article 13.2.b) de la Llei 11/2007, de 22 de juny.

2. Les persones jurídiques i entitats sense personalitat jurídica poden utilitzar sistemes de signatura electrònica de persona jurídica o d'entitats sense personalitat jurídica per a tots els procediments i actuacions de l'Administració General de l'Estat per als quals s'admetin.

3. En cas de no admissió, la seu electrònica corresponent ha de facilitar sistemes alternatius que permetin a les persones jurídiques i a les entitats sense personalitat jurídica l'exercici del seu dret a relacionar-se electrònicament amb l'Administració General de l'Estat.

Article 11. Altres sistemes de signatura electrònica.

1. L'admissió d'altres sistemes de signatura electrònica a què es refereix l'article 13.2.c) de la Llei 11/2007, de 22 de juny, s'han d'aprovar mitjançant una ordre ministerial, o resolució del titular en el cas dels organismes públics, amb l'informe previ del Consell Superior d'Administració Electrònica.

2. Quan el sistema es refereixi a la totalitat de l'Administració General de l'Estat, es requereix acord del Consell de Ministres a proposta dels ministeris de la Presidència i d'Indústria, Turisme i Comerç, amb l'informe previ del Consell Superior d'Administració Electrònica.

3. L'acte d'aprovació ha de contenir la denominació i descripció general del sistema d'identificació, òrgan o organisme públic responsable de la seva aplicació i garanties del seu funcionament, i s'ha de publicar a les seues electròniques que siguin d'aplicació, on s'ha d'informar de les actuacions en què són admissibles aquests mitjans d'identificació i autenticació.

Article 12. Disposicions comunes al règim d'ús de la signatura electrònica.

1. L'ús de la signatura electrònica no exclou l'obligació d'incloure en el document o comunicació electrònica les dades d'identificació que siguin necessàries d'acord amb la legislació que li sigui aplicable.

2. L'ús pels ciutadans de sistemes de signatura electrònica implica que els òrgans de l'Administració General de l'Estat o organismes públics que hi estan vinculats o en depenen poden tractar les dades personals consignades, als efectes de la verificació de la signatura.

Article 13. Habilitació per a la representació de tercers.

1. D'acord amb el que preveu l'article 23 de la Llei 11/2007, de 22 de juny, l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics que hi estan vinculats o en depenen

poden habilitar amb caràcter general o específic persones físiques o jurídiques autoritzades per a la presentació electrònica de documents en representació dels interessats.

L'habilitació comporta l'aplicació del règim de representació que regula l'article següent.

2. L'habilitació requereix la signatura prèvia d'un conveni entre el Ministeri o organisme públic competent i la corporació, associació o institució interessada. El conveni ha d'especificar, almenys, els procediments i tràmits objecte de l'habilitació, i les condicions i obligacions aplicables tant a la persona jurídica o entitat signant del conveni, com a les persones físiques o jurídiques habilitades.

S'han de determinar en cada cas, mitjançant una ordre ministerial del Departament titular de la gestió, els requisits i les condicions per subscriure els convenis a què es refereix el present apartat. L'ordre ha de garantir en tot cas el respecte als principis d'objectivitat, proporcionalitat i no-discriminació en la definició de les condicions per a l'habilitació.

3. Els convenis d'habilitació tenen efectes tant en relació amb la corporació, associació o institució signant com amb les persones, físiques o jurídiques, que tinguin la condició de col·legiats, associats o membres d'aquelles. Per fer efectiva l'habilitació, aquestes últimes han de subscriure un document individualitzat d'adhesió que reculli expressament l'acceptació del seu contingut íntegre.

4. L'incompliment de les obligacions assumides per les corporacions, associacions o institucions signants del conveni suposa la seva resolució i la de les habilitacions basades en aquest, prèvia instrucció de l'oportú expedient, amb audiència de l'entitat interessada.

L'incompliment per part d'una persona signant del document individualitzat d'adhesió suposa la seva exclusió del conveni amb el procediment i les garanties que preveu el paràgraf anterior.

En tots dos casos s'entén sense perjudici de l'exigència de les responsabilitats que siguin procedents.

Article 14. Règim de la representació habilitada davant l'Administració.

1. Les persones o entitats habilitades per a la presentació electrònica de documents en representació de tercers han de tenir la representació necessària per a cada actuació, en els termes que estableix l'article 32 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, o en els termes que resultin de la normativa específica d'aplicació.

2. L'Administració pot requerir en qualsevol moment a les persones habilitades l'acreditació de la representació que tinguin; és vàlida l'atorgada a través dels documents normalitzats que aprovi l'Administració per a cada procediment.

La falta de representació suficient de les persones en el nom de les quals s'hagi presentat la documentació dóna lloc a l'exigència de les responsabilitats que siguin procedents.

3. L'habilitació només confereix a la persona autoritzada la condició de representant per intervenir en els actes expressament autoritzats. No autoritza a rebre cap comunicació de l'Administració en nom de l'interessat, encara que siguin conseqüència del document presentat.

4. La representació habilitada només permet la presentació de sol·licituds, escrits o comunicacions en els registres electrònics corresponents a l'àmbit de l'habilitació.

Article 15. Registre electrònic d'apoderaments per actuar electrònicament davant l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics que en depenen o hi estan vinculats.

1. Als efectes exclusius de l'actuació electrònica davant l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics que hi estan vinculats o en depenen i sense caràcter de registre públic, es crea, en el seu àmbit, el registre electrònic d'apoderaments. En aquest es poden fer constar les representacions que els interessats atorguin a tercers per actuar en nom seu de forma electrònica davant l'Administració General de l'Estat i/o els seus organismes públics que hi estan vinculats o en depenen.

2. El Ministeri de la Presidència ha de crear els fitxers de dades personals necessaris i gestionar el registre, que s'ha de coordinar amb qualsevol altre de similar existent d'àmbit més limitat en l'Administració General de l'Estat.

3. El registre d'apoderaments ha de permetre, als ministeris i als organismes públics que estan vinculats a l'Administració General de l'Estat o en depenen que s'hi subscriuguin, comprovar la representació que ostenten els qui actuïn electrònicament davant seu en nom de tercers.

4. Cada departament ministerial i organisme públic ha de determinar els tràmits i actuacions de la seva competència per als quals sigui vàlida la representació incorporada al registre d'apoderaments. A més, en cas d'entendre que hi ha falta o insuficiència de la representació formalment incorporada al registre d'apoderaments pot requerir a l'interessat la corresponent reparació en els termes de l'article 32.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, o en els termes que resultin de la normativa específica d'aplicació.

5. Als efectes de la seva incorporació al registre electrònic d'apoderaments i altres aspectes relatius al seu funcionament, mitjançant una ordre del ministre de la Presidència s'ha de concretar el règim d'atorgament dels apoderaments, les seves formes d'acreditació, àmbit d'aplicació i revocació dels poders, així com la forma i lloc de presentació dels documents acreditatius del poder.

Article 16. Identificació i autenticació dels ciutadans per un funcionari públic.

1. Per portar a terme la identificació i autenticació dels ciutadans per un funcionari públic de conformitat amb el que preveu l'article 22 de la Llei 11/2007, de 22 de juny, en els serveis i procediments per als quals així s'estableixi, i en els quals sigui necessària la utilització de sistemes de signatura electrònica que aquells no tinguin, es requereix que el funcionari públic habilitat estigui dotat d'un sistema de signatura electrònica admès per l'òrgan o organisme públic destinatari de l'actuació per a la qual s'ha de realitzar la identificació o autenticació. El ciutadà, per la seva part, s'ha d'identificar davant el funcionari i prestar consentiment exprés, i n'ha de quedar constància per als casos de discrepància o litigi.

2. El Ministeri de la Presidència ha de mantenir actualitzat un registre dels funcionaris habilitats a l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics per a la identificació i autenticació regulada en aquest article. Mitjançant el corresponent Conveni de col·laboració pot estendre els seus efectes a les relacions amb altres administracions públiques.

3. Mitjançant una ordre del ministre de la Presidència s'ha de regular el funcionament del registre de funcionaris habilitats, inclòs el sistema per a la determinació dels funcionaris que puguin ser habilitats i l'abast de l'habilitació.

4. Addicionalment, els departaments ministerials i organismes públics poden habilitar funcionaris públics que hi estiguin destinats per identificar i autenticar ciutadans davant l'esmentat departament ministerial o organisme públic.

CAPÍTOL II

Identificació i autenticació de seus electròniques i de les comunicacions que realitzin els òrgans de l'Administració General de l'Estat o organismes públics que hi estan vinculats o en depenen

Article 17. Identificació de seus electròniques de l'Administració General de l'Estat i dels seus organismes públics que hi estan vinculats o en depenen.

1. Les seus electròniques s'han d'identificar mitjançant sistemes de signatura electrònica basats en certificats de dispositiu segur o un mitjà equivalent. Amb caràcter addicional i per a la seva identificació immediata, els ciutadans han de disposar de la

informació general obligatòria que hi ha de constar d'acord amb el que estableix el present Reial decret.

2. Per facilitar la seva identificació, les seues electròniques han de seguir les disposicions generals que s'estableixin per a la imatge institucional de l'Administració General de l'Estat i la seva adreça electrònica ha d'incloure el nom de domini de tercer nivell «.gob.es».

Article 18. *Certificats de seu electrònica de l'Administració General de l'Estat i dels seus organismes públics que hi estan vinculats o en depenen.*

1. Els certificats electrònics de seu electrònica han de tenir, almenys, els continguts següents:

- a) Descripció del tipus de certificat, amb la denominació «seu electrònica».
- b) Nom descriptiu de la seu electrònica.
- c) Denominació del nom del domini.
- d) Número d'identificació fiscal de l'entitat subscriptora.
- e) Unitat administrativa subscriptora del certificat.

2. L'ús dels certificats de seu electrònica està limitat a la identificació de la seu, i queda exclosa la seva aplicació per a la signatura electrònica de documents i tràmits.

3. L'Esquema Nacional de Seguretat, al qual es refereix l'article 42 de la Llei 11/2007, de 22 de juny, ha de determinar les característiques i requisits que han de complir els sistemes de signatura electrònica, els certificats i els mitjans equivalents que s'estableixin a les seues electròniques per a la identificació i garantia d'una comunicació segura.

Article 19. *Sistemes de signatura electrònica mitjançant segell electrònic.*

1. La creació de segells electrònics s'ha de realitzar mitjançant una resolució de la subsecretaria del ministeri o titular de l'organisme públic competent, que s'ha de publicar a la seu electrònica corresponent i en la qual ha de constar:

- a) Organisme o òrgan titular del segell que és el responsable de la seva utilització, amb indicació de la seva adscripció a l'Administració General de l'Estat o organisme públic que en depèn.
- b) Característiques tècniques generals del sistema de signatura i certificat aplicable.
- c) Servei de validació per a la verificació del certificat.
- d) Actuacions i procediments en els quals pot ser utilitzat.

2. Els certificats de segell electrònic han de tenir, almenys, els continguts següents:

- a) Descripció del tipus de certificat, amb la denominació «segell electrònic».
- b) Nom del subscriptor.
- c) Número d'identificació fiscal del subscriptor.

3. La forma d'emetre els certificats electrònics de segell electrònic s'ha de definir a l'Esquema Nacional de Seguretat.

Article 20. *Sistemes de codi segur de verificació.*

1. L'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics que hi estan vinculats o en depenen poden utilitzar sistemes de codi segur de verificació de documents en el desenvolupament d'actuacions automatitzades. L'esmentat codi vincula l'òrgan o organisme i, si s'escau, la persona signant del document, i en tot cas s'ha de permetre la comprovació de la integritat del document mitjançant l'accés a la seu electrònica corresponent.

2. El sistema de codi segur de verificació ha de garantir, en tot cas:

- a) El caràcter únic del codi generat per a cada document.
- b) La seva vinculació amb el document generat i amb el signant.

c) Així mateix, s'ha de garantir la possibilitat de verificar el document pel temps que s'estableixi en la resolució que autoritzi l'aplicació d'aquest procediment.

3. L'aplicació d'aquest sistema requereix una ordre del ministre competent o resolució del titular de l'organisme públic, amb l'informe previ del Consell Superior d'Administració Electrònica, que s'ha de publicar a la seu electrònica corresponent. L'esmentada ordre o resolució del titular de l'organisme públic, a més de descriure el funcionament del sistema, ha de contenir de forma inequívoca:

- a) Actuacions automatitzades a les quals és aplicable el sistema.
- b) Òrgans responsables de l'aplicació del sistema.
- c) Disposicions que són aplicables a l'actuació.
- d) Indicació dels mecanismes utilitzats per a la generació del codi.
- e) Seu electrònica a la qual poden accedir els interessats per a la verificació del contingut de l'actuació o document.
- f) Termini de disponibilitat del sistema de verificació respecte als documents autoritzats mitjançant aquest sistema.

4. L'Administració responsable de l'aplicació d'aquest sistema ha de disposar d'un procediment directe i gratuït per als interessats. L'accés als documents originals s'ha de realitzar d'acord amb les condicions i límits que estableix la legislació de protecció de dades personals o una altra legislació específica, així com el règim general d'accés a la informació administrativa establert a l'article 37 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre.

5. S'han d'adoptar les mesures necessàries per garantir la constància de l'autenticació i integritat dels documents amb posterioritat al venciment del termini de disponibilitat del sistema de verificació, als efectes de l'arxivament posterior.

6. Amb la finalitat de millorar la interoperabilitat electrònica i possibilitar la verificació de l'autenticitat dels documents electrònics sense necessitat d'accedir a la seu electrònica per comparar el codi segur de verificació, s'hi pot superposar la signatura mitjançant segell electrònic regulada a l'article anterior.

Article 21. *Signatura electrònica per mitjans d'autenticació personal.*

El personal al servei de l'Administració General de l'Estat i dels seus organismes públics que hi estan vinculats o en depenen ha d'utilitzar els sistemes de signatura electrònica que es determinin en cada cas, entre els següents:

- a) Signatura basada en el document nacional d'identitat electrònic.
- b) Signatura basada en certificat d'empleat públic al servei de l'Administració General de l'Estat expressament admesos amb aquesta finalitat.
- c) Sistemes de codi segur de verificació, cas en què s'ha d'aplicar, amb les adaptacions corresponents, el que disposa l'article 20.

Article 22. *Característiques dels sistemes de signatura electrònica basats en certificats facilitats al personal de l'Administració General de l'Estat o dels seus organismes públics.*

1. Els sistemes de signatura electrònica basats en certificats facilitats específicament als seus empleats per l'Administració General de l'Estat o els seus organismes públics que hi estan vinculats o en depenen només poden ser utilitzats en l'exercici de les funcions pròpies del lloc que ocupin o per relacionar-se amb les administracions públiques quan aquestes ho admetin.

2. La signatura electrònica regulada en el present article ha de complir les garanties que s'estableixin en les polítiques de signatura que siguin aplicables.

3. Els certificats emesos per a la signatura es denominen «certificat electrònic d'empleat públic» i han de tenir, almenys, el contingut següent:

- a) Descripció del tipus de certificat en el qual s'ha d'incloure la denominació «certificat electrònic d'empleat públic».
- b) Nom i cognoms del titular del certificat.

- c) Número del document nacional d'identitat o número d'identificació d'estranger del titular del certificat.
- d) Òrgan o organisme públic en el qual presta serveis el titular del certificat.
- e) Número d'identificació fiscal de l'òrgan o organisme públic en el qual presta els seus serveis el titular del certificat.

CAPÍTOL III

Disposicions comunes a la identificació i autenticació i condicions d'interoperabilitat

Article 23. Obligacions dels prestadors de serveis de certificació.

1. Els prestadors de serveis de certificació admesos han de complir les obligacions de la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica, així com les condicions generals addicionals a què es refereix l'apartat 3.

2. Els prestadors de serveis de certificació han de facilitar a les plataformes públiques de validació que s'estableixin d'acord amb el que preveu aquest Reial decret accés electrònic i gratuït per a la verificació de la vigència dels certificats associats a sistemes utilitzats pels ciutadans, l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics.

3. Les condicions generals addicionals a què es refereix l'article 4.3 de la Llei 59/2003, de 19 de desembre, s'han d'aprovar mitjançant un Reial decret aprovat pel Consell de Ministres a proposta conjunta dels ministeris de la Presidència i d'Indústria, Turisme i Comerç, amb l'informe previ del Consell Superior d'Administració Electrònica.

Correspon als ministeris de la Presidència i d'Indústria, Turisme i Comerç publicar la relació de prestadors de serveis de certificació admesos i de controlar el compliment de les condicions generals addicionals que s'estableixin.

Article 24. Política de signatura electrònica i de certificats.

1. La política de signatura electrònica i certificats en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat i dels seus organismes públics està constituïda per les directrius i normes tècniques aplicables a la utilització de certificats i signatura electrònica dins del seu àmbit d'aplicació.

2. Sense perjudici del que disposa l'article 23, la política de signatura electrònica i certificats ha de contenir en tot cas:

- a) Els requisits de les signatures electròniques presentades davant els òrgans de l'Administració General de l'Estat i dels seus organismes públics.
- b) Les especificacions tècniques i operatives per a la definició i prestació dels serveis de certificació associats a les noves formes d'identificació i autenticació de l'Administració General de l'Estat recollides en el present Reial decret.
- c) La definició del seu àmbit d'aplicació.

3. La política de signatura electrònica i certificats ha de ser aprovada pel Consell Superior d'Administració Electrònica. Mitjançant resolució del secretari d'Estat per a la Funció Pública s'ha de publicar en el «Butlletí Oficial de l'Estat» l'acord d'aprovació de la política de signatura electrònica i certificats extractat, i de forma íntegra a la seu del Punt d'accés general de l'Administració General de l'Estat.

Article 25. Plataformes de verificació de certificats i sistema nacional de verificació.

1. El Ministeri de la Presidència ha de gestionar una plataforma de verificació de l'estat de revocació dels certificats admesos en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat i dels organismes públics que en depenen o hi estan vinculats, d'acord amb el que preveu l'article 21.3 de la Llei 11/2007, de 22 de juny. Aquesta plataforma ha de permetre verificar

l'estat de revocació i el contingut dels certificats i prestar el servei de forma lliure i gratuïta a totes les administracions públiques, espanyoles o europees.

2. En l'àmbit de les seves competències, els departaments ministerials i organismes públics poden disposar de les seves pròpies plataformes de verificació de l'estat de revocació dels certificats.

3. Per millorar la qualitat, robustesa i disponibilitat dels serveis de verificació que s'ofereixen a totes les administracions públiques, s'ha de crear el sistema nacional de verificació de certificats compost per la Plataforma esmentada a l'apartat u i aquelles altres que, complint el que especifica apartat quatre, s'hi adhereixin. Les plataformes adherides al sistema nacional poden delegar operacions concretes de verificació en qualsevol d'aquestes. En particular, la gestió pel Ministeri de la Presidència ha de proporcionar serveis de validació de certificats de l'àmbit europeu a la resta de plataformes.

4. Les plataformes de serveis de validació que s'integrin en el sistema nacional de verificació de certificats han de complir els requisits següents:

a) Han de poder obtenir i processar de forma automàtica les llistes de certificats admesos expedides d'acord amb el que estableix aquest Reial decret i complir les particularitats que s'estableixin en la política de signatura i certificats electrònics que sigui aplicable.

b) Han de ser accessibles i prestar els seus serveis prioritàriament a través de la xarxa de comunicacions de les administracions públiques espanyoles, en les condicions de seguretat i disponibilitat adequades al volum i la criticitat dels serveis que les utilitzin, i no obstant això poden disposar, com a suport, d'altres vies d'accés.

c) Han de disposar de documentació i procediments operatius del servei.

d) Han de garantir un nivell de servei que assegurï la disponibilitat de la informació d'estat i validació de certificats en les condicions que s'estableixin en la política de signatura i certificats electrònics.

e) Han de disposar d'una declaració de pràctiques de validació en la qual s'han de detallar les obligacions que es comprometen a complir en relació amb els serveis de verificació. La declaració ha d'estar disponible al públic per via electrònica i amb caràcter gratuït.

f) Han d'habilitar els mecanismes i protocols de trucada i de sincronització que siguin necessaris per crear el sistema nacional de verificació de certificats i accedir als serveis universals de validació que ofereixi la plataforma gestionada pel Ministeri de la Presidència. Han de basar la seva operativitat en les directrius definides en la política de signatura i certificats electrònics en l'àmbit de l'Administració General de l'Estat.

g) Han de complir el que estableixen els Esquemes Nacionals d'Interoperabilitat i de Seguretat respecte de les condicions generals a les quals s'han de sotmetre les plataformes i serveis de validació de certificats.

TÍTOL IV

Registres electrònics

Article 26. *Registres electrònics.*

Tots els departaments ministerials de l'Administració General de l'Estat, així com els seus organismes públics, han de disposar d'un servei de registre electrònic, propi o proporcionat per un altre òrgan o organisme, per a la recepció i tramesa de sol·licituds, escrits i comunicacions corresponents als procediments i actuacions de la seva competència.

Article 27. *Creació de registres electrònics.*

1. La creació de registres electrònics s'efectua mitjançant una ordre del ministre respectiu o resolució del titular de l'organisme públic, amb l'aprovació prèvia del ministre de la Presidència excepte per als organismes públics en els quals no resulti preceptiva, d'acord amb la seva normativa específica d'organització. Els organismes públics poden

utilitzar els registres electrònics del departament ministerial del qual depenguin, per a la qual cosa han de subscriure el Conveni corresponent.

2. Les disposicions que creïn registres electrònics han de contenir, almenys:
  - a) Òrgan o unitat responsable de la gestió.
  - b) Data i hora oficial i referència al calendari de dies inhàbils que sigui aplicable.
  - c) Identificació de l'òrgan o òrgans competents per a l'aprovació i modificació de la relació de documents electrònics normalitzats, que siguin de l'àmbit de competència del registre, i identificació dels tràmits i procediments a què es refereixen.
  - d) Mitjans de presentació de documentació complementària a una comunicació, escrit o sol·licitud prèviament presentada en el registre electrònic.
3. En cap cas tenen la condició de registre electrònic les bústies de correu electrònic corporatiu assignat als empleats públics o a les diferents unitats i òrgans.
4. Tampoc tenen la consideració de registre electrònic els dispositius de recepció de fax, llevat dels supòsits expressament previstos a l'ordenament jurídic.

Article 28. *Funcions dels registres electrònics.*

Els registres electrònics han de realitzar les funcions següents:

- a) La recepció i tramesa de sol·licituds, escrits i comunicacions relatives als tràmits i procediments que corresponguin d'acord amb la seva norma de creació, i dels documents adjunts, així com l'emissió dels rebuts necessaris per confirmar la recepció en els termes que preveu l'article 25 de la Llei 11/2007, de 22 de juny.
- b) La tramesa electrònica d'escrits, sol·licituds i comunicacions a les persones, òrgans o unitats destinatàries en els termes del present Reial decret i de l'article 24.2.b) de la Llei 11/2007, de 22 de juny.
- c) L' anotació dels corresponents assentaments d'entrada i sortida.
- d) Funcions de constància i certificació en els supòsits de litigis, discrepàncies o dubtes sobre la recepció o tramesa de sol·licituds, escrits i comunicacions.

Article 29. *Sol·licituds, escrits i comunicacions que poden ser rebutjats en els registres electrònics.*

1. Els registres electrònics poden rebutjar els documents electrònics que se'ls presentin, en les circumstàncies següents:
  - a) Que es tracti de documents dirigits a òrgans o organismes fora de l'àmbit de l'Administració General de l'Estat.
  - b) Que continguin un codi maliciós o dispositiu susceptible d'afectar la integritat o seguretat del sistema.
  - c) En el cas d'utilització de documents normalitzats, quan no s'emplenin els camps requerits com a obligatoris en la resolució d'aprovació del corresponent document, o quan contingui incongruències o omissions que n'impedeixin el tractament.
  - d) Que es tracti de documents que d'acord amb el que estableixen els articles 14 i 32 hagin de presentar-se en registres electrònics específics.
2. En els casos que preveu l'apartat anterior, se n'ha d'informar el remitent del document, amb indicació dels motius del rebuig així com, quan això sigui possible, dels mitjans d'esmena de tals deficiències i adreça on es pugui presentar. Quan l'interessat ho sol·liciti s'ha de remetre justificació de l'intent de presentació, que ha d'incloure les circumstàncies del rebuig.
3. Quan, es donin les circumstàncies que preveu l'apartat 1, i no s'hagi produït el rebuig automàtic pel registre electrònic, l'òrgan administratiu competent ha de requerir la corresponent reparació, i advertir que, si no és atès el requeriment, la presentació no té validesa o eficàcia.

Article 30. *Recepció de sol·licituds, escrits i comunicacions.*

1. La presentació de sol·licituds, escrits i comunicacions es pot realitzar en els registres electrònics durant les vint-i-quatre hores de tots els dies de l'any.

2. La recepció de sol·licituds, escrits i comunicacions es pot interrompre pel temps imprescindible només quan concorrin raons justificades de manteniment tècnic o operatiu. La interrupció s'ha d'anunciar als potencials usuaris del registre electrònic amb l'antelació que, en cada cas, sigui possible.

En supòsits d'interrupció no planificada en el funcionament del registre electrònic, i sempre que sigui possible, s'han de disposar les mesures perquè l'usuari resulti informat d'aquesta circumstància així com dels efectes de la suspensió, amb indicació expressa, si s'escau, de la pròrroga dels terminis d'imminent venciment. Alternativament, es pot establir un redireccionament que permeti utilitzar un registre electrònic en substitució d'aquell en el qual s'hagi produït la interrupció.

3. El registre electrònic ha d'emetre automàticament pel mateix mitjà un rebut signat electrònicament, mitjançant algun dels sistemes de signatura de l'article 18 de la Llei 11/2007, de 22 de juny, amb el contingut següent:

a) Còpia de l'escrit, comunicació o sol·licitud presentada; a aquests efectes és admissible la reproducció literal de les dades introduïdes en el formulari de presentació.

b) Data i hora de presentació i número d'entrada de registre.

c) Si s'escau, enumeració i denominació dels documents adjunts al formulari de presentació o document presentat, seguida de l'empremta electrònica de cadascun.

d) Informació del termini màxim establert normativament per a la resolució i notificació del procediment, així com dels efectes que pugui produir el silenci administratiu, quan sigui automàticament determinable.

Article 31. *Creació, naturalesa i funcionament del Registre electrònic comú.*

1. Es crea el Registre electrònic comú de l'Administració General de l'Estat, accessible a través del Punt d'accés general establert a l'article 9.

2. El Registre electrònic comú és gestionat pel Ministeri de la Presidència.

3. El Registre electrònic comú possibilita la presentació de qualssevol sol·licituds, escrits i comunicacions adreçats a l'Administració General de l'Estat i als seus organismes públics.

4. El Registre electrònic comú informa el ciutadà i el redirigeix, quan escau, als registres competents per a la recepció dels documents que disposin d'aplicacions específiques per al seu tractament.

5. Mitjançant una ordre del ministre de la Presidència s'han d'establir els requisits i condicions de funcionament del Registre electrònic comú, incloent la creació d'un fitxer ajustat a les previsions de la normativa sobre protecció de dades de caràcter personal, així com els altres aspectes previstos a l'article 27.2.

TÍTOL V

De les comunicacions i les notificacions

CAPÍTOL I

Comunicacions electròniques

Article 32. *Obligatorietat de la comunicació a través de mitjans electrònics.*

1. L'obligatorietat de comunicar-se per mitjans electrònics amb els òrgans de l'Administració General de l'Estat o els seus organismes públics que hi estan vinculats o en depenen, en els casos que preveu l'article 27.6 de la Llei 11/2007, de 22 de juny, es pot establir mitjançant una ordre ministerial. Aquesta obligació pot comprendre, si s'escau, la

pràctica de notificacions administratives per mitjans electrònics, així com la necessària utilització dels registres electrònics que s'especifiquin.

2. En la norma que estableixi l'esmentada obligació s'han d'especificar les comunicacions a les quals s'apliqui, el mitjà electrònic de què es tracti i els subjectes obligats. L'esmentada ordre ha de ser publicada en el «Butlletí Oficial de l'Estat» i a la seu electrònica de l'òrgan o organisme públic de què es tracti.

3. Si existeix l'obligació de comunicació a través de mitjans electrònics i no s'utilitzen els esmentats mitjans, l'òrgan administratiu competent ha de requerir la corresponent reparació, i advertir que, si no és atès el requeriment, la presentació no té validesa o eficàcia.

Article 33. *Modificació del mitjà de comunicació inicialment elegit.*

Llevat de les excepcions previstes a l'article anterior, els ciutadans poden modificar la forma de comunicar-se amb els òrgans o organismes públics que hi estan vinculats o depenen de l'Administració General de l'Estat, optant per un mitjà diferent de l'inicialment elegit, que comença a produir efectes respecte de les comunicacions que tinguin lloc a partir de l'endemà de la seva recepció en el registre de l'òrgan competent.

Article 34. *Comunicacions entre els òrgans de l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics.*

1. Els òrgans de l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics han d'utilitzar mitjans electrònics per comunicar-se entre si. Només amb caràcter excepcional es poden utilitzar altres mitjans de comunicació quan no sigui possible la utilització de mitjans electrònics per causes justificades de caràcter tècnic.

2. Els òrgans de l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics han d'utilitzar mitjans electrònics per comunicar-se amb altres administracions públiques. No obstant això, es poden utilitzar altres mitjans de comunicació atenent els mitjans tècnics de què aquestes disposin.

S'han de subscriure els convenis necessaris per garantir les condicions de l'esmentada comunicació, excepte quan les condicions estiguin regulades en normes específiques.

CAPÍTOL II

Notificacions electròniques

Article 35. *Pràctica de notificacions per mitjans electrònics.*

1. Els òrgans i organismes públics de l'Administració General de l'Estat han d'habilitar sistemes de notificació electrònica d'acord amb el que disposa el present capítol.

2. La pràctica de notificacions per mitjans electrònics es pot efectuar, d'alguna de les formes següents:

a) Mitjançant l'adreça electrònica habilitada de la forma que regula l'article 38 d'aquest Reial decret.

b) Mitjançant sistemes de correu electrònic amb acusament de recepció que deixin constància de la recepció de la forma que regula l'article 39 d'aquest Reial decret.

c) Mitjançant compareixença electrònica a la seu de la forma que regula l'article 40 d'aquest Reial decret.

d) Altres mitjans de notificació electrònica que es puguin establir, sempre que quedi constància de la recepció per l'interessat en el termini i en les condicions que estableixi la seva regulació específica.

Article 36. *Elecció del mitjà de notificació.*

1. Les notificacions s'han d'efectuar per mitjans electrònics quan així hagi estat sol·licitat o consentit expressament per l'interessat o quan hagi estat establerta com a

obligatòria de conformitat amb el que disposen els articles 27.6 i 28.1 de la Llei 11/2007, de 22 de juny.

2. La sol·licitud ha de manifestar la voluntat de rebre les notificacions per alguna de les formes electròniques reconegudes, i indicar un mitjà de notificació electrònica vàlid de conformitat amb el que estableix el present Reial decret.

3. Tant la indicació de la preferència en l'ús de mitjans electrònics com el consentiment es poden emetre i recaptar, en tot cas, per mitjans electrònics.

4. Quan la notificació s'hagi d'admetre obligatòriament per mitjans electrònics, l'interessat pot escollir entre les diferents formes disponibles llevat que la normativa que estableix la notificació electrònica obligatòria assenyali una forma específica.

5. Quan, com a conseqüència de la utilització de diferents mitjans, electrònics o no electrònics, es practiquin diverses notificacions d'un mateix acte administratiu, s'entenen produïts tots els efectes jurídics derivats de la notificació, inclòs l'inici del termini per a la interposició dels recursos que siguin procedents, a partir de la primera de les notificacions correctament practicada. Les administracions públiques el poden advertir d'aquesta manera en el contingut de la mateixa notificació.

6. S'entén consentida la pràctica de la notificació per mitjans electrònics respecte d'una determinada actuació administrativa quan, després d'haver estat realitzada per una de les formes vàlidament reconegudes, l'interessat realitzi actuacions que suposin el coneixement del contingut i abast de la resolució o acte objecte de la notificació. La notificació té efecte a partir de la data en què l'interessat realitzi les actuacions esmentades.

En el supòsit previst en el paràgraf anterior, la resta de les resolucions o actes del procediment s'han de notificar pel mitjà i en la forma que sigui procedent de conformitat amb el que disposen la Llei 11/2007, de 22 de juny, i el present Reial decret.

Article 37. *Modificació del mitjà de notificació.*

1. Durant la tramitació del procediment l'interessat pot requerir a l'òrgan corresponent que les notificacions successives no es practiquin per mitjans electrònics, i que s'utilitzin els altres mitjans admesos a l'article 59 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, excepte en els casos en què la notificació per mitjans electrònics tingui caràcter obligatori d'acord amb el que disposen els articles 27.6 i 28.1 de la Llei 11/2007, de 22 de juny.

2. En la sol·licitud de modificació del mitjà de notificació preferent s'ha d'indicar el mitjà i el lloc per a la pràctica de les notificacions posteriors.

3. El canvi de mitjà als efectes de les notificacions s'ha de fer efectiu per a aquelles notificacions que s'emetin des de l'endemà de la recepció de la sol·licitud de modificació en el registre de l'òrgan o organisme públic actuant.

Article 38. *Notificació mitjançant la posada a disposició del document electrònic a través d'una adreça electrònica habilitada.*

1. Són vàlids els sistemes de notificació electrònica a través d'una adreça electrònica habilitada sempre que compleixin, almenys, els requisits següents:

- a) Acreditar la data i l'hora en què es produeix la posada a disposició de l'interessat de l'acte objecte de notificació.
- b) Possibilitar l'accés permanent dels interessats a l'adreça electrònica corresponent, a través d'una seu electrònica o de qualsevol altra forma.
- c) Acreditar la data i l'hora d'accés al seu contingut.
- d) Posseir mecanismes d'autenticació per garantir l'exclusivitat del seu ús i la identitat de l'usuari.

2. Sota responsabilitat del Ministeri de la Presidència hi ha un sistema d'adreça electrònica habilitada per a la pràctica d'aquestes notificacions que ha de quedar a disposició de tots els òrgans i organismes públics que estan vinculats o depenen de

l'Administració General de l'Estat que no estableixin sistemes de notificació propis. Els ciutadans poden sol·licitar l'obertura d'aquesta adreça electrònica, que té vigència indefinida, excepte en els casos en què el titular en sol·liciti la revocació, per mort de la persona física o extinció de la personalitat jurídica, perquè una resolució administrativa o judicial així ho ordeni o perquè han transcorregut tres anys sense que s'utilitzi per a la pràctica de notificacions, supòsit en el qual s'ha d'inhabilitar aquesta adreça electrònica i comunicar-ho a l'interessat.

3. Quan s'estableixi la pràctica de notificacions electròniques amb caràcter obligatori, l'adreça electrònica habilitada a què es refereix l'apartat anterior s'assigna d'ofici i pot tenir vigència indefinida, de conformitat amb el règim que s'estableixi per l'ordre del ministre de la Presidència a la qual es refereix la disposició final primera. Respecte de la resta d'adreces electròniques habilitades, l'esmentat règim s'ha d'establir mitjançant una ordre del titular del departament corresponent.

Article 39. Notificació mitjançant recepció en una adreça de correu electrònic.

Es pot acordar la pràctica de notificacions a les adreces de correu electrònic que els ciutadans escullin sempre que es generi automàticament i amb independència de la voluntat del destinatari un acusament de recepció que en deixi constància i que s'origini en el moment de l'accés al contingut de la notificació.

Article 40. Notificació per compareixença electrònica.

1. La notificació per compareixença electrònica consisteix en l'accés per l'interessat, degudament identificat, al contingut de l'actuació administrativa corresponent a través de la seu electrònica de l'òrgan o organisme públic actuant.

2. Perquè la compareixença electrònica produeixi els efectes de notificació d'acord amb l'article 28.5 de la Llei 11/2007, de 22 de juny, es requereix que reuneixi les condicions següents:

a) Amb caràcter previ a l'accés al seu contingut, l'interessat ha de visualitzar un avís del caràcter de notificació de l'actuació administrativa que té l'accés esmentat.

b) El sistema d'informació corresponent ha de deixar constància de l'accés amb indicació de data i hora.

TÍTOL VI

Els documents electrònics i les seves còpies

CAPÍTOL I

Disposicions comunes sobre els documents electrònics

Article 41. Característiques del document electrònic.

1. Els documents electrònics han de complir els següents requisits per a la seva validesa:

- Contenir informació de qualsevol naturalesa.
- Estar arxivada la informació en un suport electrònic segons un format determinat i susceptible d'identificació i tractament diferenciat.
- Disposar de les dades d'identificació que permetin la seva individualització, sense perjudici de la seva possible incorporació a un expedient electrònic.

2. Els documents administratius electrònics, a més, han de complir les anteriors condicions, haver estat expedits i signats electrònicament mitjançant els sistemes de signatura previstos en els articles 18 i 19 de la Llei 11/2007, de 22 de juny, i ajustar-se als requisits de validesa previstos a la Llei 30/1992, de 26 de novembre.

Article 42. Addició de metadades als documents electrònics.

1. S'entén com a metadada, als efectes d'aquest Reial decret, qualsevol tipus d'informació en forma electrònica associada als documents electrònics, de caràcter instrumental i independent del seu contingut, destinada al coneixement immediat i automatizable d'alguna de les seves característiques, amb la finalitat de garantir la disponibilitat, l'accés, la conservació i la interoperabilitat del mateix document.

2. Els documents electrònics susceptibles de ser integrats en un expedient electrònic han de tenir associades metadades que permetin la seva contextualització en el marc de l'òrgan o organisme, la funció i el procediment administratiu al qual correspon.

A més, s'ha d'associar als documents electrònics la informació relativa a la signatura del document així com la seva referència temporal, de la forma que regula el present Reial decret.

3. L'associació de metadades als documents electrònics aportats pels ciutadans o emesos per l'Administració General de l'Estat o els seus organismes públics ha de ser realitzada, en tot cas, per l'òrgan o organisme actuant, en la forma que en cada cas es determini.

4. Les metadades mínimes obligatòries associades als documents electrònics, així com l'associació de les dades de signatura o de referència temporal d'aquestes, s'han d'especificar a l'Esquema Nacional d'Interoperabilitat.

5. Una vegada associades les metadades a un document electrònic, no poden ser modificades en cap fase posterior del procediment administratiu, amb les excepcions següents:

- a) Quan s'observi l'existència d'errors o omissions en les metadades inicialment assignades.
- b) Quan es tracti de metadades que requereixin actualització, si així ho disposa l'Esquema Nacional d'Interoperabilitat.

La modificació de les metadades ha de ser realitzada per l'òrgan competent de conformitat amb la normativa d'organització específica, o de forma automatitzada d'acord amb les normes que s'estableixin a l'efecte.

6. Independentment de les metadades mínimes obligatòries a què es refereix l'apartat 4, els diferents òrgans o organismes poden associar als documents electrònics metadades de caràcter complementari, per a les necessitats de catalogació específiques del seu respectiu àmbit de gestió, i realitzar-ne la inserció d'acord amb les especificacions que estableixi l'Esquema Nacional d'Interoperabilitat. Les metadades complementàries no estan subjectes a les prohibicions de modificació que estableix l'apartat anterior.

Article 43. Còpies electròniques dels documents electrònics realitzades per l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics.

1. Les còpies electròniques generades, ja que són idèntiques al document electrònic original, no comporten canvi de format ni de contingut, tenen l'eficàcia jurídica de document electrònic original.

2. En cas de canvi del format original, perquè una còpia electrònica d'un document electrònic tingui la condició de còpia autèntica, s'han de complir els requisits següents:

- a) Que el document electrònic original, que s'ha de conservar en tot cas, estigui en poder de l'Administració.
- b) Que la còpia sigui obtinguda de conformitat amb les normes de competència i procediment que en cada cas s'aprovin, incloses les d'obtenció automatitzada.
- c) Que inclogui el seu caràcter de còpia entre les metadades associades.
- d) Que sigui autoritzada mitjançant signatura electrònica de conformitat als sistemes recollits en els articles 18 i 19 de la Llei 11/2007, de 22 de juny.

3. Es poden generar còpies electròniques autèntiques a partir d'altres còpies electròniques autèntiques sempre que s'observin els requisits que estableixen els apartats anteriors.

4. Els òrgans emissors dels documents administratius electrònics o receptors dels documents privats electrònics, o els arxius que rebin aquests, estan obligats a la conservació dels documents originals, encara que s'hagi procedit a copiar-los d'acord amb el que estableix el present article, sense perjudici del que preveu l'article 52.

5. Es considera còpia electrònica autèntica de documents electrònics presentats conforme a sistemes normalitzats o formularis:

- a) L'obtinguda de conformitat amb el que assenyalen els apartats anteriors d'aquest article.
- b) El document electrònic, autènticat amb la signatura electrònica de l'òrgan o organisme destinatari, resultat d'integrar el contingut variable signat i remès pel ciutadà en el formulari corresponent utilitzat en la presentació.

Article 44. *Còpies electròniques de documents en suport no electrònic.*

1. Les còpies electròniques dels documents en suport paper o en un altre suport susceptible de digitalització realitzades per l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics vinculats o dependents, tant si es tracta de documents emesos per l'Administració o de documents privats aportats pels ciutadans, s'han de realitzar d'acord amb el que regula el present article.

2. Als efectes del que regula aquest Reial decret, es defineix com a «imatge electrònica» el resultat d'aplicar un procés de digitalització a un document en suport paper o en un altre suport que permeti l'obtenció fidel de la imatge.

S'entén per «digitalització» el procés tecnològic que permet convertir un document en suport paper o en un altre suport no electrònic en un fitxer electrònic que conté la imatge codificada, fidel i íntegra, del document.

3. Quan siguin realitzades per l'Administració, les imatges electròniques tenen la naturalesa de còpies electròniques autèntiques, amb l'abast i els efectes que preveu l'article 46 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, sempre que es compleixin els requisits següents:

- a) Que el document copiat sigui un original o una còpia autèntica.
- b) Que la còpia electrònica sigui autoritzada mitjançant signatura electrònica utilitzant els sistemes recollits en els articles 18 i 19 de la Llei 11/2007, de 22 de juny.
- c) Que les imatges electròniques estiguin codificades de conformitat amb algun dels formats i amb els nivells de qualitat i condicions tècniques especificats en l'Esquema Nacional d'Interoperabilitat.
- d) Que la còpia electrònica inclogui el seu caràcter de còpia entre les metadades associades.
- e) Que la còpia sigui obtinguda de conformitat amb les normes de competència i procediment que en cada cas s'aprovin, incloses les d'obtenció automatitzada.

4. No és necessària la intervenció de l'òrgan administratiu dipositari del document administratiu original per a l'obtenció de còpies electròniques autèntiques, quan les imatges electròniques siguin obtingudes a partir de còpies autèntiques en paper emeses complint els requisits de l'article 46 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre.

Article 45. *Còpies en paper dels documents públics administratius electrònics realitzades per l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics que hi estan vinculats o en depenen.*

Perquè les còpies emeses en paper dels documents públics administratius electrònics tinguin la consideració de còpies autèntiques s'han de complir els requisits següents:

a) Que el document electrònic copiat sigui un document original o una còpia electrònica autèntica del document electrònic o en suport paper original, emesos de conformitat amb el que preveu el present Reial decret.

b) La impressió en el mateix document d'un codi generat electrònicament o un altre sistema de verificació, amb la indicació que aquest permet contrastar l'autenticitat de la còpia mitjançant l'accés als arxius electrònics de l'òrgan o organisme públic emissor.

c) Que la còpia sigui obtinguda de conformitat amb les normes de competència i procediment, que en cada cas s'aprovin, incloses les d'obtenció automatitzada.

Article 46. *Destrucció de documents en suport no electrònic.*

1. Els documents originals i les còpies autèntiques en paper o qualsevol altre suport no electrònic admès per la Llei com a prova, dels quals s'hagin generat còpies electròniques autèntiques, es poden destruir en els termes i les condicions que determinin les resolucions corresponents, si es compleixen els requisits següents:

a) La destrucció requereix una resolució adoptada per l'òrgan responsable del procediment o, si s'escau, per l'òrgan responsable de la custòdia dels documents, amb l'oportú expedient d'eliminació previ, en el qual s'han de determinar la naturalesa específica dels documents susceptibles de destrucció, els procediments administratius afectats, les condicions i garanties del procés de destrucció, i l'especificació de les persones o òrgans responsables del procés.

Les resolucions que aprovin els processos de destrucció regulats a l'article 30.4 de la Llei 11/2007, de 22 de juny, requereixen informe previ de la respectiva Comissió Qualificadora de Documents Administratius i posterior dictamen favorable de la Comissió Superior Qualificadora de Documents Administratius, sense que, en el seu conjunt, aquest tràmit d'informe pugui ser superior a tres mesos. Una vegada superat aquest termini sense pronunciament exprés dels dos òrgans, es pot resoldre l'expedient d'eliminació i es pot procedir a la destrucció.

b) Que no es tracti de documents amb valor històric, artístic o d'un altre caràcter rellevant que n'aconselli la conservació i protecció, o en el qual figurin signatures o altres expressions manuscrites o mecàniques que confereixin al document un valor especial.

2. S'ha d'incorporar a l'expedient d'eliminació una anàlisi dels riscos relatius al supòsit de destrucció de què es tracti, amb menció explícita de les garanties de conservació de les còpies electròniques i del compliment de les condicions de seguretat que, en relació amb la conservació i arxivament dels documents electrònics, estableixi l'Esquema Nacional de Seguretat.

3. La destrucció de qualsevol tipus de document diferent dels previstos en els apartats anteriors es regeix pel que preveu el Reial decret 1164/2002, de 8 de novembre, pel qual es regula la conservació del patrimoni documental amb valor històric, el control de l'eliminació d'altres documents de l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics i la conservació de documents administratius en suport diferent de l'original.

CAPÍTOL II

Normes específiques relatives als documents administratius electrònics

Article 47. *Referència temporal dels documents administratius electrònics.*

1. L'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics dependents o vinculats han d'associar als documents administratius electrònics, en els termes de l'article 29.2 de la Llei 11/2007, de 22 de juny, una de les següents modalitats de referència temporal, d'acord amb el que determinin les normes reguladores dels respectius procediments:

a) «Marca de temps» entenen per tal l'assignació per mitjans electrònics de la data i, si s'escau, l'hora a un document electrònic. La marca de temps s'utilitza en tots els casos en què les normes reguladores no estableixin la utilització d'un segell de temps.

b) «Segell de temps», entenen per tal l'assignació per mitjans electrònics d'una data i hora a un document electrònic amb la intervenció d'un prestador de serveis de certificació que asseguri l'exactitud i integritat de la marca de temps del document.

La informació relativa a les marques i segells de temps s'ha d'associar als documents electrònics de la forma que determini l'Esquema Nacional d'Interoperabilitat.

2. La relació de prestadors de serveis de certificació electrònica que presten serveis de segellament de temps a l'Administració General de l'Estat, d'acord amb el que disposa l'article 29.3 de la Llei 11/2007, de 22 de juny, així com els requisits que s'han de complir per a l'esmentada admissió, es regulen mitjançant el Reial decret a què es refereix l'article 23.3.

CAPÍTOL III

Normes específiques relatives als documents electrònics aportats pels ciutadans

Article 48. *Imatges electròniques aportades pels ciutadans.*

1. De conformitat amb l'article 35.2 de la Llei 11/2007, de 22 de juny, els interessats poden aportar a l'expedient, en qualsevol fase del procediment, còpies digitalitzades dels documents, la fidelitat amb l'original de les quals s'ha de garantir mitjançant la utilització de signatura electrònica avançada. L'Administració pública pot sol·licitar a l'arxiu corresponent l'acarament del contingut de les còpies aportades. Davant la impossibilitat d'aquest acarament i amb caràcter excepcional, pot requerir al particular l'exhibició del document o de la informació original. L'aportació de les còpies implica l'autorització a l'Administració perquè accedeixi i tracti la informació personal continguda en aquests documents. Les esmentades imatges electròniques no tenen el caràcter de còpia autèntica.

2. Les imatges electròniques presentades pels ciutadans s'han d'ajustar als formats i estàndards aprovats per a aquests processos en l'Esquema Nacional d'Interoperabilitat. En cas d'incompliment d'aquest requisit, s'ha de requerir a l'interessat que reperi el defecte advertit, en els termes que estableix l'article 71 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre.

3. La presentació documental que realitzin els interessats en qualsevol dels llocs de presentació que estableix l'article 2.1.a), b) i d) del Reial decret 772/1999, de 7 de maig, es pot acompanyar de suports que continguin documents electrònics amb els efectes que estableix l'article 35.2 de la Llei 11/2007, de 22 de juny.

4. És aplicable a les sol·licituds d'acarament de les còpies aportades, previstes a l'article 35.2 de la Llei 11/2007, de 22 de juny, el que estableix en relació amb la transmissió de dades l'article 2 del present Reial decret.

CAPÍTOL IV

Normes relatives a l'obtenció de còpies electròniques pels ciutadans

Article 49. *Obtenció de còpies electròniques de documents electrònics.*

Els ciutadans poden exercir el dret a obtenir còpies electròniques dels documents electrònics que formin part de procediments en els quals tinguin condició d'interessats d'acord amb el que disposa la normativa reguladora del respectiu procediment.

L'obtenció de la còpia es pot fer mitjançant extractes dels documents o es poden utilitzar altres mètodes electrònics que permetin mantenir la confidencialitat d'aquelles dades que no afectin l'interessat.

Article 50. *Obtenció de còpies electròniques a l'efecte de compulsà.*

Quan els interessats vulguin exercir el dret que regula l'article 8.1 del Reial decret 772/1999, de 7 de maig, sobre aportació de còpies compulsades al procediment, i sempre que els originals no hagin de figurar en el procediment, l'oficina receptora, si disposa dels mitjans necessaris, ha de procedir a obtenir còpia electrònica dels documents a compulsar mitjançant el procediment que regula l'article 44 d'aquest Reial decret, sempre que es tracti d'un dels llocs de presentació indicats a l'article 2.1.a), b) i d) del Reial decret esmentat.

Aquestes còpies digitalitzades s'han de signar electrònicament mitjançant els procediments que preveuen els articles 18 i 19 de la Llei 11/2007, de 22 de juny, i tenen el caràcter de còpia compulsada o comparada que preveu l'article 8 del Reial decret 772/1999, de 7 de maig, sense que en cap cas s'acrediti l'autenticitat del document original, i no els és aplicable el procediment de comprovació que preveu l'article 35.2 de la Llei esmentada.

CAPÍTOL V**Arxiu electrònic de documents****Article 51. *Arxiu electrònic de documents.***

1. L'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics que hi estan vinculats o en depenen han de conservar en suport electrònic tots els documents electrònics utilitzats en actuacions administratives, que formin part d'un expedient administratiu, així com els altres que tinguin valor probatori de les relacions entre els ciutadans i l'Administració.

2. La conservació dels documents electrònics es pot realitzar bé de forma unitària, o mitjançant la inclusió de la seva informació en bases de dades sempre que, en aquest últim cas, constin els criteris per a la reconstrucció dels formularis o models electrònics origen dels documents així com per a la comprovació de la signatura electrònica de les esmentades dades.

Article 52. *Conservació de documents electrònics.*

1. Els períodes mínims de conservació dels documents electrònics han de ser determinats per cada òrgan administratiu d'acord amb el procediment administratiu de què es tracti, i en tot cas són aplicables, amb l'excepció regulada de la destrucció de documents en paper copiats electrònicament, les normes generals sobre conservació del patrimoni documental amb valor històric i sobre eliminació de documents de l'Administració General de l'Estat i els seus organismes públics.

2. Per preservar la conservació, l'accés i la llegibilitat dels documents electrònics arxivats, es poden realitzar operacions de conversió, d'acord amb les normes sobre còpia dels esmentats documents contingudes en el present Reial decret.

3. Els responsables dels arxius electrònics han de promoure la còpia autèntica amb canvi de format dels documents i expedients de l'arxiu tan aviat com el format d'aquests deixi de figurar entre els admesos en la gestió pública per l'Esquema Nacional d'Interoperabilitat.

CAPÍTOL VI**Expedient electrònic****Article 53. *Formació de l'expedient electrònic.***

1. La formació dels expedients electrònics és responsabilitat de l'òrgan que disposi la normativa d'organització específica i, si no existeix previsió normativa, de l'encarregat de la seva tramitació.

2. Els expedients electrònics que hagin de ser objecte de tramesa o posada a disposició es formen ajustant-se a les regles següents:

a) Els expedients electrònics han de disposar d'un codi que permeti la seva identificació unívoca per qualsevol òrgan de l'Administració en un entorn d'intercanvi interadministratiu.

b) La foliació dels expedients electrònics s'ha de portar a terme mitjançant un índex electrònic, signat electrònicament mitjançant els sistemes que preveuen els articles 18 i 19 de la Llei 11/2007, de 22 de juny, i en els termes de l'article 32.2 de la Llei esmentada.

c) Amb la finalitat de garantir la interoperabilitat dels expedients, tant la seva estructura i format com les especificacions dels serveis de tramesa i posada a disposició s'han de subjectar al que estableixi l'Esquema Nacional d'Interoperabilitat.

d) Els expedients electrònics estan integrats per documents electrònics, que poden formar part de diferents expedients, i poden incloure així mateix altres expedients electrònics si ho requereix el procediment. Excepcionalment, quan la naturalesa o l'extensió de determinats documents a incorporar a l'expedient no permetin o dificultin notablement la seva inclusió en aquest d'acord amb els estàndards i procediments establerts, s'han d'incorporar a l'índex de l'expedient sense perjudici de la seva aportació separada.

e) Els documents que s'integren a l'expedient electrònic s'han d'ajustar al format o formats de llarga durada, accessibles en els termes que determini l'Esquema Nacional d'Interoperabilitat.

Disposició addicional primera. *Procediments especials.*

1. El que disposa aquest Reial decret s'entén sense perjudici de la regulació especial que conté la Llei 30/2007, de 30 d'octubre, de contractes del sector públic, i les seves normes de desplegament, en relació amb el perfil del contractant, Plataforma de Contractació de l'Estat i ús de mitjans electrònics en els procediments relacionats amb la contractació pública.

2. L'aplicació de les disposicions d'aquest Reial decret sobre gestió electrònica de procediments en matèria tributària, de Seguretat Social i desocupació i de règim jurídic dels estrangers a Espanya, s'ha d'efectuar de conformitat amb el que estableixen les disposicions addicionals cinquena, sisena, setena i dinovena de la Llei 30/1992, de 26 de novembre.

3. El que disposa el present Reial decret s'aplica supletòriament al règim especial que preveuen el Reial decret 1496/2003, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament pel qual es regulen les obligacions de facturació, i es modifica el Reglament de l'impost sobre el valor afegit, i l'Ordre EHA/962/2007, de 10 d'abril, per la qual es despleguen determinades disposicions sobre facturació telemàtica i conservació electrònica de factures contingudes en el Reial decret esmentat. Aquest règim jurídic especial és aplicable a qualsevol còpies electròniques de factures que s'hagin de remetre als òrgans i organismes de l'Administració General de l'Estat.

4. El que disposa aquest Reial decret s'entén sense perjudici de la regulació que contenen els reials decrets 181/2008, de 8 de febrer, d'ordenació del diari oficial «Butlletí Oficial de l'Estat», i 1979/2008, de 28 de novembre, pel qual es regula l'edició electrònica del «Butlletí Oficial del Registre Mercantil».

Disposició addicional segona. *Funció estadística.*

El que disposa l'article 2 no s'aplica a la recollida de dades que preveu el capítol II de la Llei 12/1989, de 9 de maig, de la funció estadística pública.

Disposició addicional tercera. *Directoris de seus electròniques.*

En el termini de sis mesos, comptats a partir de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret, el Ministeri de la Presidència ha de publicar a la seva seu electrònica el directori de seus electròniques a què es refereix l'article 8.

Disposició addicional quarta. *Conservació de la identificació d'adreces electròniques.*

Sense perjudici del que estableix, amb caràcter general, l'article 17.2, les adreces electròniques actualment existents dels organismes públics que gaudeixin d'un alt nivell de coneixement públic poden ser mantingudes amb la mateixa identificació electrònica.

Disposició addicional cinquena. *Plataforma de verificació de certificats de la Fàbrica Nacional de Moneda i Timbre-Reial Casa de la Moneda.*

De conformitat amb les facultats que atorga a la Fàbrica Nacional de Moneda i Timbre-Reial Casa de la Moneda l'article 81 de la Llei 66/1997, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, en relació amb la disposició addicional quarta de la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica, la plataforma de verificació de certificats desenvolupada per aquesta entitat s'integra en el sistema nacional de verificació de certificats regulat a l'article 25.3 del present Reial decret, complint amb el que especifica l'article 25.4.

El Ministeri de la Presidència i la Fàbrica Nacional de Moneda i Timbre-Reial Casa de la Moneda han d'adoptar les mesures per aconseguir la permanent i perfecta coordinació operativa i la coherència tècnica de les dues plataformes de verificació, amb la finalitat d'assegurar la seva interoperabilitat i garantir el millor servei a les administracions i els ciutadans.

Disposició addicional sisena. *Absència d'impacte pressupostari.*

L'aplicació de les previsions que conté aquest Reial decret no ha d'ocasionar increment de la despesa pública ni disminució dels ingressos públics. Per tant, els departaments ministerials afectats han de desenvolupar les mesures derivades del seu compliment atenint-se a les seves disponibilitats pressupostàries ordinàries, i en cap cas no han de donar lloc a plantejaments de necessitats addicionals de finançament.

Disposició transitòria primera. *Sistemes de signatura electrònica.*

1. Mentre no s'aprovin els Esquemes Nacionals d'Interoperabilitat i de Seguretat es poden seguir utilitzant els mitjans actualment admesos d'identificació i autenticació. Els esmentats esquemes han d'establir els terminis d'aprovació de les relacions de mitjans admesos així com els terminis màxims d'utilització dels mitjans que havent estat utilitzats no s'adeqüin a les prescripcions d'aquests.

2. En particular, es pot seguir utilitzant per als usos previstos en aquest Reial decret i amb els mateixos efectes jurídics que el segell electrònic la signatura electrònica de persona jurídica o del titular de l'òrgan administratiu amb observança del que disposa la normativa corresponent.

Disposició transitòria segona. *Condicions de seguretat de les plataformes de verificació.*

Mentre no s'aprovin els Esquemes Nacionals d'Interoperabilitat i de Seguretat, segueixen tenint validesa els sistemes i serveis de verificació existents i operatius a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret. Els certificats vinculats als esmentats sistemes o serveis es poden utilitzar en els procediments que expressament els prevegin.

Disposició transitòria tercera. *Sistema de notificació electrònica regulat a l'article 38.2.*

Mentre no es procedeixi a dictar la regulació del Sistema de notificació electrònica que regula l'article 38.2, d'acord amb la disposició final primera, la funció prevista en el sistema de notificació es realitza a través dels serveis autoritzats, de conformitat amb l'Ordre PRE 1551/2003, de 10 juny, per la qual es desplega la disposició final primera del Reial decret 209/2003, de 21 de febrer, per la qual es regulen els registres i les notificacions telemàtiques, així com la utilització de mitjans telemàtics per a la substitució de l'aportació de certificats pels ciutadans.

Disposició transitòria quarta. *Adaptació de seus electròniques.*

Mentre no s'aprovin els Esquemes Nacionals d'Interoperabilitat i de Seguretat, la creació de seus ha d'anar acompanyada d'un informe en què s'acrediti el compliment de les condicions de confidencialitat, disponibilitat i integritat de les informacions i comunicacions que es realitzin a través d'aquestes.

Disposició transitòria cinquena. *Adaptació en l'Administració General de l'Estat a l'Exterior.*

L'aplicació del que disposa aquest Reial decret a l'Administració General de l'Estat a l'Exterior s'efectua segons els mitjans d'identificació i autenticació dels ciutadans, els canals electrònics i condicions de funcionament que en cada moment estiguin disponibles.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogades les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin al que disposa aquest Reial decret, i especialment:

- a) El Reial decret 263/1996, de 16 de febrer, pel qual es regula la utilització de tècniques electròniques, informàtiques i telemàtiques per l'Administració General de l'Estat.
- b) Els articles 14 a 18 del Reial decret 772/1999, de 7 de maig, pel qual es regula la presentació de sol·licituds, escrits i comunicacions davant l'Administració General de l'Estat, l'expedició de còpies de documents i devolució d'originals i el règim de les oficines de registre.

Disposició final primera. *Sistema de notificació electrònica regulat a l'article 38.2.*

Per ordre del ministre de la Presidència s'ha d'establir el règim del sistema d'adreça electrònica habilitada previst a l'article 38.2, que s'ha d'ajustar a les previsions d'aquest.

Disposició final segona. *Punt d'accés general.*

En el termini de tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret, el ministre de la Presidència ha de dictar les disposicions necessàries per a la constitució del punt d'accés general de l'Administració General de l'Estat regulat a l'article 9.

Disposició final tercera. *Registres electrònics.*

Els registres telemàtics existents a l'entrada en vigor de la Llei 11/2007, de 22 de juny, afectats per l'apartat 2 de la disposició transitòria única de l'esmentada Llei, han d'ajustar el seu funcionament al que estableix aquest Reial decret dins dels sis mesos següents a la seva entrada en vigor.

L'adaptació al que disposa el present Reial decret s'ha de realitzar mitjançant una ordre ministerial o, si s'escau, resolució del titular del corresponent organisme públic, per la qual s'expliciti el compliment del que disposa l'article 27.

Disposició final quarta. *Seus electròniques.*

Els punts d'accés electrònic pertanyents a l'Administració General de l'Estat o els seus organismes públics que en depenen o hi estan vinculats en els quals es desenvolupen actualment comunicacions amb tercers, pròpies de seu electrònica, s'han d'adaptar, en el termini de quatre mesos, comptats a partir de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret, al que aquest disposa per a les seus o, si s'escau, subseus, electròniques, sense perjudici del que preveuen les disposicions transitòries primera i segona d'aquest Reial decret i la disposició final tercera.2 de la Llei 11/2007, de 22 de juny.

Disposició final cinquena. *Habilitació per al desplegament normatiu.*

S'habilita els ministres de la Presidència, Economia i Hisenda i Indústria, Turisme i Comerç per dictar les disposicions que siguin necessàries per al desplegament d'aquest Reial decret, en l'àmbit de les seves respectives competències.

Disposició final sisena. *Entrada en vigor.*

El present Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 6 de novembre de 2009.

JUAN CARLOS R.

La vicepresidenta primera del Govern i ministra de la Presidència,
MARÍA TERESA FERNÁNDEZ DE LA VEGA SANZ